

**Слово на ректора проф. Анастас Герджиков при
откриването на академичната учебна година на
Софийския университет „Св. Климент Охридски“
2 октомври 2017 г.**

**Уважаеми господин Президент,
Уважаеми членове на Академичния съвет,
Уважаеми народни представители,
Уважаеми господин Председател на Съвета на ректорите,
Уважаеми представители на ректорските ръководства на
висшите училища, на научните институти,
Уважаеми гости,
Скъпи студенти, родители, преподаватели и служители,**

Добре дошли на откриването на учебната година в Софийския университет. Тази година най-старият и най-големият университет в България навлиза в своята 130-годишнина. Това показва, че сме носители на авторитетна традиция, която трябва да бъде уважавана, поддържана и развивана с ентузиазъм.

Преди една година припомних част от постиженията на Университета, които му осигуряват заслуженото признание, на което се радва – мястото му в националната рейтингова система и в международните класации; широкия спектър от бакалавърски специалности и магистърски програми; научните публикации, проекти и награди; културната му дейност и ролята му в духовния живот на България. Университетът обучава над 10 на сто от студентите в страната, между които 1000 чуждестранни студенти, и дава научна продукция, равна на продукцията на всички останали 51 университета заедно. Над хиляда научни и културни форума годишно се провеждат в сградите на Университета, повечето от които – паметници на културата.

Затова изпитваме горчивина, когато виждаме, че и тази година най-добрият български университет стана обект на недостойни атаки. Най-добрият начин да отговорим на незаслужените критики, е да постигнем нови успехи.

Софийският университет остава най-предпочитаният у нас. Докато броят на кандидатите за висше образование намалява, кандидатите, подали документи за прием в Университета през тази година, бяха със 730 повече. За някои специалности кандидатстваха хиляди желаещи, а в една от новите ни специалности при жените приехме само тези с максимален бал, т. е. те са имали оценка 6.00 и от дипломата, и на приемните изпити.

Причината за този интерес е качеството на образованието и на научните изследвания в Софийския университет. То се вижда от мястото му в националните и в световните класации, от броя на научните публикации и цитиранията им. Университетът е привлекателен за кандидат-студентите и заради данните от НОИ и други институции за реализацията на завършилите, според които възпитаниците на Софийския университет си намират по-бързо и по-високо платена работа.

Затова е срамно, когато вместо да реагира на охулващите кампании, обществото не само толерира това позорно отношение към най-добрия си университет, но и ги следи със задоволство.

Струва ми се, че този нихилизъм е симптом за по-сериозно заболяване на обществения организъм от това, да тъпчем злорадо най-достойния си университет или някоя друга национална институция.

Последните три десетилетия бяха съпроводени от социални неравенства и житейска несправедливост. Българите се

обезвериха, свиха се в себе си, опитват се да се изолират в семейната среда и обърнаха гръб на обществените процеси. Нарастващото убеждение на обикновения човек, че от него нищо не зависи, го накара да спре да бъде активен член на обществото. Но понеже никой не може да живее извън обществото, естествената нужда от участие в обществения живот мутира по зловещ начин в мразене на всеки и всичко.

Мразим на улицата, мразим в социалните мрежи и в коментарите под статиите; мразим успешите, защото сигурно са се издигнали по нечестен начин; мразим политиците, защото всички са маски; мразим образованите, защото знаят и могат повече от нас; мразим неуките, защото не споделят нашите възгледи и музикални вкусове; мразим конкурентите си, защото пречат на успеха ни; мразим съседа, който не спира бормашината; мразим шофьора, който ни отнема предимство; мразим и този, който надува клаксона, когато ние му отнемаме предимство; мразим чужденците, които искат да имигрират в нашата страна; мразим и чужденците, които не ни приемат в своите страни.

Мразим и себе си с омразата и озлоблението на хора, които не виждат перспектива, търсят кого да обвиняват и се самосъжаляват.

Успехите на България през тези три десетилетия, развитието на икономиката и ползите от европейската интеграция на страната ни са очевидни за всеки чужденец отвън, но не и за нас. Използваме цялата си енергия, за да се борим помежду си, да си прехвърляме вината и да сочим с пръст, използваме я деструктивно, а не градивно.

Няма голяма обществена кауза, която да ни обедини, няма мащабна визия за бъдещето, няма нов национален идеал.

Имаме силна нужда от това – нещо да ни посочи целта, към която всички да се устремим; мечтата, за която да работим заедно; пътя към общия успех, който ще направи България мила родина в сърцата ни, а не на думи.

Време е някой да ни върне самочувствието и мечтите и да ни поведе към желаното бъдеще.

Скъпи млади колеги,

Вие сте тези хора. Това мечтано бъдеще е ваше. То зависи от вас и вие сте тези, които ще живеят в него.

Трудете се неуморно и усърдно, попивайте знания и умения от вашите мъдри преподаватели, използвайте програмите за студентска мобилност, за да научите повече и за да не ви бъдат чужди хората с различен език и култура, станете активни и честни граждани, личности, способни да се развиват цял живот.

Станете достойни и родолюбиви българи и преди всичко станете човечни хора, за които хуманността е най-важното качество, защото е най-човешкото.

Ако постигнете това, вие ще изградите бъдещето, за което мечтахме, и успехите, които не дочакахме. Ще ги постигнете не само с талант, упорит труд и иновативно мислене. Нужно е да работите заедно, да се откажете от завистта и вечното мрънкане и да се устремите напред. В създанието е истинското щастие, не в позата на ощетени и неразбрани гении.

Намерете истинското си призвание и заниманието, което ви кара да отивате на работа щастливи. Работете така, че изразът „българска работа“ да бъде не синоним на нещо направено калпаво

и през пръсти, а на сътвореното с дарба, прецизност и перфекционизъм.

Вече има примери за сектори на икономиката, които са успешни. Младите и образовани хора, които ги развиват, се търсят в чужбина, защото се знае какво умеят, но мнозина предпочитат да останат в България, защото и тук успяват да постигнат материално благосъстояние и удовлетворение на духа.

Направете така, че всички области на икономиката и културата да станат такива. Изковете собственото си щастие, но не в борба с другите, а в борба за самоусъвършенстване.

Пожелавам ви да забравите всичко, което ви разделя от други българи или от други хора, пожелавам ви да изберете създанието и да бъдете господари на собственото си бъдеще!

Обявявам учебната 2017/2018 година за открита.